

**BO'STON
TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

170400, Andijon viloyati,
Bo'ston tumani, Mustaqillik
ko'chasi, 36-uy

Tel: (+99874) 333 23 29
i.buz@sud.uz

**BUSTAN INTER-
DISTRICT
ECONOMIC COURT**

170400, Andijan region, Bustan
district, Mustaqillik street, 36

e-mail:

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

**2022 йил 22 февраль
2202/66-сонли иш**

Улуғнор тумани

4-1703-

Бўстон туманлараро иқтисодий судининг судьяси У.Холиков раислигида, судья ёрдамчиси Ф.Турғуновнинг котиблигида, даъвогар – “Асакадонмахсулотлари” акциядорлик жамиятининг жавобгар – “Жонпўлат замини” фермер хўжалигидан 14 789 058 сўм асосий қарз, 709 875 сўм пеня, 2 218 359 сўм жарима ундириш тўғрисидаги даъво аризаси юзасидан қўзғатилган иқтисодий ишни даъвогар вакиллари Г.Джалолов, Н.Қўчқаров (ваколатнома асосида), жавобгар хўжалик раҳбари Ж.Маматов (паспорт асосида)лар иштирокида Улуғнор туман Давлат солиқ инспекцияси биносида очиқ сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

а н и қ л а д и:

“Асакадонмахсулотлари” акциядорлик жамияти (кейинги ўринларда матнда “даъвогар” деб аталади) Бўстон туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси билан мурожаат қилиб, “Жонпўлат замини” фермер хўжалиги (кейинги ўринларда матнда “жавобгар” деб аталади)дан 14 789 058 сўм асосий қарз, 709 875 сўм пеня, 2 218 359 сўм жарима ундиришни сўраган.

Даъвогар вакиллари суд мажлисида кўрсатма беришиб, жавобгар томонидан қарздорлик 2021 йил 24 декабрда бартараф қилинганлигини, бухгалтерия маълумотида тўланмаган деб кўрсатилганлиги учун судга даъво аризаси киритилганлигини билдиришиб, даъвони қонуний ҳал этишликни сўрашди.

Жавобгар хўжалик раҳбари суд мажлисида кўрсатма бериб, даъвогар томонидан ундирилиши сўралаётган 14 789 058 сўм асосий қарз суммасини 2021 йил 24 декабрда ортиқчаси билан тўлаб берганлигини билдириб даъвони тўлиқ рад қилишни сўради.

Суд тарафларнинг кўргазмаларини тинглаб, ишдаги мавжуд ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга асосан даъво талабини қаноатлантиришни рад қилишни ва суд ҳаражатларини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим деб топади.

Иш ҳужжатларидан аниқланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2021 йил 17 сентябрда 130-сонли “Бошоқли дон харид қилиш бўйича шартномаси” тузилган. Шартнома шартларига кўра,

Ҳужжат имзоланган: Холиков Умиджон Абдумажитович, 22.02.2022

жавобгар даъвогарга 2022 йил ҳосилидан 13,9 гектар ер майдонидан 34,2 тонна буғдой маҳсулотини топшириш, даъвогар эса етказиб берилган маҳсулотларни қабул қилиш ва ҳақини тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 3.3-бандида, жавобгар уруғлик қийматининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда олдиндан, қолган фоизини уруғликни олган пайтдан бошлаб 60 кундан кечиктирмасдан тўлаб бериш мажбуриятини олган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 4.2-бандида, шартномага мувофиқ етказиб берилган уруғлик ҳақини тўлашдан бош тортганлик учун жавобгар даъвогарга ўзи тўлашни рад этган ёки бош тортган сумманинг 15 фоизи миқдорида жарима тўлаши, жаримадан ташқари жавобгар даъвогарга тўлов муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун муддати ўтказиб юборилган суммасининг 0.4 фоизи миқдорида, бироқ муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 50 фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда пеня тўлаши белгиланган.

Даъвогар томонидан жавобгарга 3 460 кг умумий қиймати 14 789 058 сўмлик уруғлик буғдой етказиб берилган.

Даъвогар томонидан жавобгарга уруғлик буғдойи учун тўловларни амалга ошириш юзасидан талабнома юборилган. Бироқ, талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (кейинги ўринларда матнда "ФК" деб аталади) 8 ҳамда 234-моддаларига кўра, мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

ФКнинг 236-моддасига асосан мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

ФКнинг 465-моддасига кўра, контракция шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга -- тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Жавобгар томонидан олинган уруғлик буғдой учун 2021 йил 24 декабрда тўловлар амалга оширилган бўлсада, даъвогар жавобгардан 14 789 058 сўм асосий қарз, 709 875 сўм пеня, 2 218 359 сўм жарима ундириш юзасидан судга мурожаат қилган.

Жавобгарнинг даъво аризаси судга киритилгунга қадарли даъвогардан қарздорлиги мавжуд бўлмаганлиги тарафларнинг суд мажлисида берган кўрсатмалари, даъвогарнинг маълумотномаси ҳамда тўлов топшириқномаси билан ўз тасдиғини топади.

Ушбу ҳолатда суд, даъвогарнинг жавобгар ҳисобидан 14 789 058 сўм асосий қарз ундириш талабини қаноатлантиришни рад қилишни

лозим топади.

Шунингдек, даъвогар жавобгардан шартноманинг 4.2-бандига кўра, 709 875 сўм пеня ундиришни сўраган.

Даъвонинг асосий қарзни ундириш талаби рад қилинганлиги сабабли суд даъво талабининг пеня ундириш қисмини ҳам рад қилишни лозим топади.

Шунингдек, даъвогар уруғлик буғдойнинг хақи ўз вақтида тўланмаганлиги учун шартноманинг 4.2-бандига асосан амалга оширилмаган тўлов суммасининг 15 фоизи миқдорида 2 218 359 сўм жарима ундиришни сўраган.

Даъвонинг асосий қарзни ундириш талаби рад қилинганлиги сабабли суд даъво талабининг жарима ундириш қисмини ҳам рад қилишни лозим топади.

Суд ишни кўриш билан боғлиқ давлат божи масаласини муҳокама қилиб, олдиндан тўланган давлат божи тўловини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддасига мувофиқ, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдorigа мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 176-179-моддаларига асосан суд

қ а р о р қ и л д и :

Даъвони қаноатлантириш рад қилинсин.

«Асакадонмахсулотлари» акциядорлик жамияти томонидан олдиндан тўланган 354 346 сўм давлат божи ва 21 600 сўм почта харажати зиммасида қолдирилсин.

Ҳал қилув қароридан норози томон бир ой муддатда Бўстон туманлараро иқтисодий суди орқали Андижон вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят келтириши мумкин.

Судья

У.Холиков

